

Vlaams
Parlement

ingediend op **678** (2020-2021) – Nr. 1
8 maart 2021 (2020-2021)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking
en Toerisme
uitgebracht door Annick Lambrecht en Bart Tommelein

over brexit en corona.
Voortgangsrapportage

*Samenstelling van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking en Toerisme:*

Voorzitter: Cathy Coudyser.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Maarten De Veuster, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Karl Vanlouwe;
Johan Deckmyn, Carmen Ryheul, Kristof Slagmulder;
Karin Brouwers, Vera Jans;
Gwendolyn Rutten, Emmily Talpe;
Björn Rzoska, Tine Van den Brande;
Annick Lambrecht.

Plaatsvervangers:

Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Sofie Joosen, Steven Vandeput, Manuela Van Werde;
Adeline Blancquaert, Stefaan Sintobin, Anke Van dermeersch;
Martine Fournier, Orry Van de Wauwer;
Marino Keulen, Bart Tommelein;
Chris Steenwegen, Jeremie Vaneekhout;
Steve Vandenberghe.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

1. Voortgangsrapportage over corona door de minister-president	4
1.1. Vragen van de Vlaams Belangfractie	4
1.2. Vragen van de CD&V-fractie	6
1.3. Vragen van de Open Vld-fractie	9
1.4. Vragen over het Europese Herstelfonds.....	11
1.5. Vragen van de N-VA-fractie	11
2. Vragen van de leden.....	13
2.1. Tussenkomsst van Johan Deckmyn	13
2.2. Tussenkomsst van Karin Brouwers	14
2.3. Tussenkomsst van Karl Vanlouwe	14
3. Antwoorden van de minister-president.....	14
4. Voortgangsrapportage over brexit door de minister-president.....	15
4.1. De evaluatie, implementatie en ratificatie van het akkoord	15
4.2. Impact van de brexit	15
4.3. Visserij	16
4.4. Mobiliteit van personen	17
4.5. Transport en logistiek	18
4.6. Erasmus+	18
4.7. Gelijk speelveld, governance en vrijwaringsmaatregelen	19
4.8. Buitenlands beleid	20
4.9. Handel	20
4.10. Data	21
4.11. Situatie in Noord-Ierland.....	21
4.12. Situatie in Schotland.....	21
4.13. Brexit Adjustment Reserve	21
4.14. Investerings	22
Gebruikte afkortingen	23

Bijlagen: zie de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be

Op 9 februari 2021 hield de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme een gedachtewisseling over brexit en corona. Minister-president Jan Jambon gaf over beide onderwerpen een voortgangsrapportage.

De eerste gedachtewisseling over de aanpak van de coronacrisis in het buitenlands beleid vond plaats op 28 april 2020 (zie *Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 319/1).

De eerste gedachtewisseling over de brexit en de gevolgen ervan voor Vlaanderen vond plaats op 10 maart 2020, de tweede op 9 juni 2020, de derde op 15 september 2020 en de vierde op 20 oktober 2020 (zie *Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 255/1, 408/1, 482/1 en *Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 537/1). Op 29 december 2020 gaf de minister-president een eerste toelichting bij het brexitakkoord (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 634/1). Op 9 februari 2021 bracht hij een voortgangsrapportage.

De commissieleden konden over de twee onderwerpen vooraf vragen indienen als input voor de voortgangsrapportage. Ook twee vragen om uitleg over corona (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2020-21, nr. 945 en 1418) werden naar de voortgangsrapportage verwezen.

Alle vragen kunnen geraadpleegd worden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

(Deze vergadering werd als videoconferentie georganiseerd.)

1. Voortgangsrapportage over corona door de minister-president

De minister-president zal de vragen zoveel mogelijk per fractie beantwoorden.

1.1. Vragen van de Vlaams Belangfractie

De eerste vraag waarop de *minister-president* ingaat, is de vraag van Johan Deckmyn over de vraag van de Vlaamse Regering en de Waalse Regering om betrokken te worden bij het postcoronabeleid (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2020-21, nr. 945). Heeft de minister-president al een antwoord ontvangen van een van de Europese leiders naar wie de brief werd gestuurd?

Op 4 februari 2021 is een antwoord ontvangen van Elisa Ferreira, commissaris voor Cohesie en Hervorming. Positief is dat zij erkent dat Europese regio's en deelstaten in de frontlinie staan van de strijd tegen de humanitaire en sociaal-economische gevolgen van de pandemie. Zij wijst er ook op dat het Europese herstelbeleid een belangrijke rol voor regio's heeft weggelegd, onder meer bij de uitrol van het React-EU-pakket, dat op 50 miljard euro wordt begroot. Zij roept de lidstaten op om een ruim maatschappelijk debat over het nationale plan voor herstel en veerkracht te organiseren, en om regio's mee te laten beslissen over de opzet en de uitrol van programma's onder de nationale plannen.

Het is misschien minder positief dat zij niet aangeeft de dialoog zelf rechtstreeks met de regio's aan te gaan. Dat werd nochtans uitdrukkelijk in de brief gevraagd. Commissievoorzitter Ursula von der Leyen liet in een korte brief eerder verstaan "met aandacht akte te nemen" van de verschillende regionale herstelmaatregelen en de vraag om de rol van regio's in het herstelbeleid te erkennen.

Werd er over de brief ook gecommuniceerd naar de federale overheid? Vlaanderen speelt momenteel al volop zijn rol bij de opmaak van het nationale plan voor herstel en veerkracht via de verschillende interfederale werkgroepen, het redactiecomité, het politieke begeleidingscomité en het Overlegcomité die zich daarover buigen. Het maakt ook structureel deel uit van de Belgische delegatie voor overleg met de

Europese Commissie. De brief is een gedeelde bezorgdheid van alle ondertekenende regio's aan Europa.

Op de vraag of de minister-president bereid is om de Federale Regering op te roepen tot expliciete steun voor het initiatief, antwoordt hij dat het erop lijkt dat hij het federale niveau niet hoeft te overtuigen. De minister-president stelt feitelijk vast dat de bevoegde deelstaten effectief hun rol kunnen spelen bij de opmaak van de relevante rubrieken van het nationale plan voor herstel en veerkracht. Vlaanderen heeft er altijd over gewaakt dat de interfederale oefening evenwichtig en met respect voor eenieders bevoegdheden gebeurt. Als minister-president van Vlaanderen zal ook hij daar steeds over waken. Hij zal niet twijfelen om het federale niveau aan te spreken indien hij de indruk krijgt dat dit niet het geval is. Tot nu toe wordt Vlaanderen echter volop en respectvol betrokken, verzekert hij.

Is de brief een gezamenlijk initiatief van de 24 ondertekenende Europese regio's of was een bepaalde regio of groep regio's voortrekker? Voor verdere informatie over het ontstaan van het initiatief verwijst hij naar zijn antwoord op een schriftelijke vraag van Joris Nachtergaele (*Schriftelijke Vragen* VI.Parl. 2020-21, nr. 110 aan minister Jan Jambon). Het initiatief ligt in het verlengde van zijn ontmoetingen met Catalaans minister Bernat Solé en de Baskische president Iñigo Urkullu Renteria. De Catalanen hebben het voortouw genomen en de verschillende regio's samengebracht. Vlaanderen heeft een actieve rol opgenomen en als lid van het redactiecomité mee de pen gevoerd bij de opmaak van de brief.

Wordt er gekeken naar een versterkte samenwerking tussen de Europese regio's opdat hun belangen beter behartigd kunnen worden op Europees niveau? Het initiatief smaakt, wat de minister-president betreft, inderdaad naar meer. De deelnemende regio's hebben afgesproken geregeld af te stemmen en ervaringen uit te wisselen over de opmaak van regionale herstelplannen. Allicht volgt later nog een virtueel event, om aan de brief bijkomende ruchtbaarheid te geven. Het is duidelijk dat de Europese regio's op elkaar aangewezen zijn, en samen moeten werken om de afstand met de EU te verkleinen. Als een van de meest autonome deelstaten moet en wil Vlaanderen daarin zijn verantwoordelijkheid nemen.

Het Vlaams Belang vroeg verder of de coronacrisis een zware impact blijft hebben op het actieprogramma van FIT en welke rol men FIT na corona wil toebedelen. De COVID-19-pandemie betekent inderdaad dat sommige traditionele instrumenten om bedrijven in hun internationale expansie te ondersteunen, minder toegepast kunnen worden. Zo zijn fysieke beursbezoeken, missies en lokale b2b-afsprakenprogramma's op dit ogenblik door de reisbeperkingen niet of nauwelijks mogelijk. Het blijft onzeker wanneer die acties en evenementen opnieuw fysiek zullen kunnen plaatsvinden.

Flanders Investment & Trade zit evenwel niet stil en past zijn dienstverlening aan door continu aan COVID-19 gerelateerde informatie op de website te zetten. Voor elk land vindt de internationale ondernemer op de FIT-website actuele informatie over de evolutie van het virus in het betrokken land en de maatregelen die de regeringen in kwestie nemen om de pandemie het hoofd te bieden.

Voorts zet FIT versneld in op nieuwe manieren om de relatie tussen de Vlaamse exporteur en de eindklant te ondersteunen. Zo worden met succes virtuele beursdeelnames, digitale trefdagen en hybride productvoorstellingen georganiseerd, en speelt FIT zoals altijd een actieve rol als lokale facilitator van ontmoetingen tussen Vlaamse bedrijven en hun buitenlandse klanten of prospecten.

Ook voor het aantrekken van buitenlandse investeerders gaan de zoektocht naar nieuwe potentiële investeerders en de begeleiding van die doelgroep onverminderd voort, weliswaar zonder dat fysieke 'site visits' mogelijk zijn. De afdeling Investeren

van FIT zet ook hier in op virtuele 'site visits' en digitale tools voor de begeleiding van en de informatieverstrekking aan potentiële buitenlandse investeerders.

FIT speelt dus nu nog altijd zijn actieve rol als ondersteuner en begeleider van bedrijven die wensen te internationaliseren, weliswaar op een andere manier, aangepast aan de huidige omstandigheden. Het zal die rol ook in de toekomst verder opnemen en het valt te verwachten dat de digitale en meer virtuele nieuwe producten die FIT momenteel inzet en ontwikkelt, een plaats blijven innemen in het aanbod van ondersteunende maatregelen.

1.2. Vragen van de CD&V-fractie

Welke inspanningen zal Vlaanderen leveren om de vaccinatie in de ontwikkelingslanden te ondersteunen? Ook Open Vld wil dat weten. De minister-president antwoordt het volgende. Eind april 2020 richtten een tiental organisaties en fondsen de Access to COVID-19 Tools Accelerator op. Onder de oprichters vindt men onder andere de WHO, UNICEF, de Wereldbank, het vaccinpartnerschap GAVI, het Wereldfonds ter bestrijding van aids, tuberculose en malaria, de internationale koepel van de farmaceutische industrie IFPMA, de Bill & Melinda Gates Foundation en de Britse Wellcome Trust.

De vaccinpijler van de ACT Accelerator staat bekend als de COVAX-faciliteit. Die heeft zich tot doel gesteld om een snelle toegang tot twee miljard doses van verschillende types vaccins te verzekeren. De EU is van bij het begin nauw betrokken bij de oprichting van en de fondsenwerving voor de COVAX-faciliteit. De Europese Commissie heeft een subsidie van 100 miljoen euro aan de COVAX-faciliteit toegewezen, terwijl de Europese Investeringsbank een zachte lening van 400 miljoen euro heeft toegekend. Dat moet toelaten om 1 miljard vaccindoses voor de COVAX-faciliteit vrij te maken. Vanuit de lidstaten werd nog eens minstens 350 miljoen euro aan de COVAX-faciliteit toegezegd, waarvan 4 miljoen euro door België. Washington heeft zeer recent beslist GAVI een financiering van 4 miljard dollar toe te kennen.

Tot op heden draagt Vlaanderen niet bij tot COVAX, noch financieel noch via aankondiging van vaccindonaties. Gezien de enorme grootte van de financiële uitdaging oordeelt Vlaanderen immers dat een bijdrage uit de Vlaamse middelen voor ontwikkelingssamenwerking enkel een symbolische waarde zou hebben. Zoals men weet, gaat er wel al federaal (4 miljoen euro) en Europees geld (100 miljoen euro zuivere donatie en 400 miljoen euro lening van de Europese Investeringsbank) naar COVAX, middelen die via onder meer de Vlaamse belastingbetaler gemobiliseerd werden.

De meerwaarde van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking ligt op het niveau van de voorbereiding van Afrikaanse landen op de ontvangst van de vaccins. Dat is trouwens ook een van de voorwaarden om vaccins van COVAX te kunnen ontvangen. Daarvoor is de versterking nodig van de lokale gezondheidssystemen en van de lokale wetenschappelijke analytische capaciteit om de nationale vaccinatieplannen op te stellen.

Zoals men weet, is Vlaanderen al langer dan tien jaar een van de trouwste donoren van het gezondheidssectorfonds in Mozambique PROSAÚDE, het voornaamste middel voor gezondheidssysteemversterking in dat partnerland. In de onderhandeling over de nieuwe strategienota werd de noodzaak om binnen de steun aandacht te hebben voor de paraatheid en het antwoord van Mozambique op deze en eventueel komende pandemieën meegenomen. Vlaanderen ondersteunt, in partnerschap met het Instituut voor Tropische Geneeskunde Antwerpen, ook al een hele tijd de organisatieversterking van het Mozambikaanse gezondheidsinstituut INS. Dat speelt nu een centrale en zeer strategische rol bij de strijd tegen de pandemie in het land, inclusief de vaccinatiestrategie. Onder meer dankzij die jarenlange inspanning en

een kleine aanvullende subsidie vanuit de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking (87.000 euro) was het partnerschap INS-ITG recent nog in staat om een groot project met Europees onderzoeksgeld aan te trekken, ter waarde van net geen half miljoen euro. Daarmee zal Mozambique beter in staat zijn om de overdraagbaarheid en epidemische verspreiding, inclusief varianten, van COVID-19 binnen zijn territorium op te volgen en zijn gezondheidspersoneel beter te beschermen. Zulke informatie vormt de ruggengraat van een nationale vaccinatiestrategie.

Wat met het surplus van vaccins? Wordt de mogelijkheid in overweging genomen om ontwikkelingssamenwerkingslanden te helpen? De Vlaamse Regering steunt het voorstel dat Europa vaccins met derde landen zou delen, zowel vanuit het perspectief van mondiale solidariteit als vanuit het perspectief van binnenlandse veiligheid en gezondheid. De EU heeft er alle belang bij dat ook niet-EU-landen het virus onder controle krijgen. De Europese leiders benadrukten het belang van het COVAX-initiatief en van Team Europa. Ze waren het erover eens dat er zo snel mogelijk doeltreffende steun moet worden verleend.

Belangrijk daarbij zijn voor Vlaanderen onder meer de volgende aspecten. De verschillende lidstaten moeten de mogelijkheid behouden om rechtstreeks vaccins te leveren aan partnerlanden of andere landen. Welke zijn dat? Vlaanderen pleit ervoor om die toekenning te doen op basis van wetenschappelijke en objectieve criteria die leiden tot een zo snel mogelijke en wereldwijde indijking van het virus.

België wil ook geopolitieke aspecten in rekening brengen. Er kunnen drie groepen onderscheiden worden bij de terbeschikkingstelling van vaccins door de EU: landen in de onmiddellijke omgeving van de EU, de zogeheten EU-nabuschapslanden; Afrika; en de verdeling via mondiale organisaties.

Het is momenteel nog te vroeg om uitspraken te doen over hoe de vaccins precies verdeeld zullen worden. In ieder geval wil de Vlaamse Regering erover waken dat de groepsimmunitet in eigen land zo snel mogelijk verzekerd wordt. Belangrijk is ook dat in de derde landen waaraan gedoneerd wordt, het nodige logistieke en juridische kader verzekerd is. Tot slot moet rekening gehouden worden met het aspect aansprakelijkheid in het kader van donatie van vaccins.

Wat de vragen over de patenten betreft, wijst de minister-president erop dat het dossier behandeld wordt in de TRIPS-raad, die gaat over handelgerelateerde aspecten van intellectuele eigendom. Aangezien het over handel gaat, is het de Europese Commissie die de lidstaten in de raad vertegenwoordigt. Zijn diensten houden regelmatig overleg met de federale collega's die de onderhandelingen opvolgen. Het lijkt hem daarbij van primordiaal belang dat de bezorgdheid die aan de basis ligt van het voorstel, namelijk de toegang tot geneesmiddelen en gezondheidstechnologieën voor iedereen, ernstig wordt genomen. De EU heeft de plicht in dialoog te treden met de betrokken landen om samen naar oplossingen te zoeken.

Binnen het kader van de WTO moet verder worden nagegaan of de flexibiliteit die vandaag bestaat, werkbaar en doeltreffend is. De TRIPS-overeenkomst van de WTO voorziet immers al in een systeem van dwanglicenties, dat in 2017 werd uitgebreid met de mogelijkheid tot dwanglicenties voor export. Dat artikel stelt overheden in staat in geval van een nationale noodtoestand, in de eerste plaats een epidemie, de nodige farmaceutische producten in generische vorm en zonder toestemming van de merkproducent te kunnen verwerven, zelfs al veronderstelt dat generische import uit het buitenland. De Europese Commissie stelt dat intellectuele eigendom niet in de weg staat van een dergelijke toegang, maar net bijdraagt tot noodzakelijke kennisoverdracht. Het opschorten van patenten zou de kennisoverdracht en vrijwillige engagementen net bemoeilijken. Vlaanderen roept de Commissie op om voldoende te communiceren over de analyse aan de basis van dit standpunt aan parlementsleden, het maatschappelijk middenveld en de bevolking.

Verder onderstreept de Vlaamse Regering het belang van heldere communicatie over de concrete stappen die de Europese Commissie zet met het oog op toegankelijkheid en beschikbaarheid van gezondheidstechnologieën voor iedereen, zoals door de inzet van de COVAX-faciliteit voor de wereldwijde verdeling van COVID-vaccins. De minister-president maakt van de gelegenheid gebruik om zijn steun uit te drukken voor het initiatief van de Ottawagroep in de WTO, waarvan de EU deel uitmaakt, over het bevorderen en vergemakkelijken van de handel in gezondheidsproducten, het zogenaamde 'Trade and health initiative'.

Ten slotte dient de privésector nauw betrokken te worden en zijn rol te spelen. De rol van de privésector in de strijd tegen het coronavirus en zijn mutaties is verre van uitgespeeld. Men mag daarbij de positieve dynamiek die uitgaat van voldoende bescherming voor intellectuele eigendomsrechten op dit moment, niet door te radicale posities in het gedrang brengen. Men mag ook niet vergeten dat tientallen farmaceutische bedrijven wereldwijd het afgelopen jaar enorme financiële risico's hebben genomen om, met onzekere uitkomst, vaccins te ontwikkelen en produceren. Het is ook dankzij die dynamiek dat een jaar na het uitbreken van de pandemie wereldwijde innovatieve vaccinatiecampagnes uitgerold kunnen worden. Nu moet er inderdaad voor gezorgd worden dat de vaccins voor iedereen beschikbaar worden. Daarbij is het van kritisch belang dat ook de bedrijven hun verantwoordelijkheid voor een billijke distributie van COVID-vaccins ten volle opnemen.

De impact van corona op de Vlaamse handel is niet te onderschatten. Wat zijn tot dusver bekende gevolgen inzake export en buitenlandse investeringen in Vlaanderen? Voor de export duiden voorlopige cijfers (januari-oktober 2020) op een daling van de Vlaamse export van ongeveer 10 procent. De balans per sector is vrij verschillend. Zo liep de export van auto's en minerale brandstoffen beduidend terug (respectievelijk -21 procent en -34 procent), maar was de balans voor de farmaceutische producten dan weer positief (+23 procent). Zoals aangegeven gaat het slechts om voorlopige cijfers.

Voor de buitenlandse investeringen kwam hij recent met de resultaten voor 2020 naar buiten. Dat jaar kende, wat het aantal investeringsprojecten (224) betreft, een daling van 13,18 procent in vergelijking met het aantal projecten in 2019. Die terugval is zo goed als zeker te wijten aan de economische gevolgen van de COVID-19-pandemie. Het geconsolideerde resultaat is echter wel significant gunstiger dan de prognoses die afgelopen jaar op een Europese of wereldwijde schaal werden vooropgesteld, en waarin de daling voor 2020 zich zou situeren tussen 25 en 40 procent.

De werkgelegenheid uit directe buitenlandse investeringen daalt tot 4717 aangekondigde jobs. Dat is een daling van 12,39 procent in vergelijking met 2019. Vergeleken met het aantal nieuwe investeringsprojecten, komt FIT uit op een gemiddelde van 21 jobs per project, een identieke score als in 2019. Wat het bedrag betreft, dat gepaard gaat met diezelfde directe buitenlandse investeringen, komt men uit op 2,39 miljard euro. Dat is een achteruitgang van 54,04 procent, wat echter een vertekend beeld geeft omdat het cijfer in 2019 uitzonderlijk hoog was door een buitengewoon grote investering in de chemische sector.

De minister-president attendeert op enkele bijzondere tendensen. Nederlandse investeerders nemen de koppositie over van hun tegenhangers uit de Verenigde Staten, sinds mensenheugenis stevast het belangrijkste herkomstland voor directe buitenlandse investeringen in Vlaanderen. Daarbij dient wel gezegd te worden dat traditioneel veel Nederlandse projecten verbonden zijn met marketing en sales (57 procent) terwijl dat voor de Verenigde Staten slechts 24 procent bedraagt. Voor het overige ziet men vooral de traditionele top van investeringslanden terugkomen. De buurlanden, de Verenigde Staten, Japan en China bezetten de eerste zeven plaatsen. De buurlanden Nederland, het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en Frankrijk

alleen al nemen meer dan de helft van alle investeringsprojecten voor hun rekening. Op het vlak van het aantal jobs staat in 2020 Frankrijk op nummer een. Het aandeel van Europese investeringen is nog nooit zo hoog geweest, zowel op het vlak van het aantal projecten als op dat van de jobs. Het aandeel van investeerders van buiten het continent, vooral die van het Amerikaanse, is in 2020 dan ook op een laagtepunt beland.

Meer dan twee van de drie projecten betreffen 'greenfields' (volledig nieuwe projecten). Het aandeel van M&A zakt onder 20 procent. Het aandeel van uitbreidingsprojecten houdt in 2020 stand, maar blijft historisch laag (iets minder dan 15 procent).

Op het vlak van de economische activiteiten zijn er geen al te grote verschuivingen. Productie maar ook logistieke activiteiten houden goed stand en winnen zelfs opnieuw wat aandeel. Het aantal projecten in onderzoek en ontwikkeling zakt enkele procentpunten weg, maar over het algemeen blijft een op vijf projecten verbonden aan deze voor onze welvaart belangrijke categorie. Opvallend is wel dat, terwijl het aantal jobs via directe buitenlandse investeringen in productie, logistiek en sales en marketing terugvallen, het aantal jobs, gerelateerd aan onderzoek en ontwikkeling verdrievoudigt. Ook voor die indicator kan men dit jaar stellen dat bijna een op vijf jobs via directe buitenlandse investeringen rechtstreeks verbonden is met R&D.

De CD&V-fractie vroeg verder naar de maatregelen van de Vlaamse Regering om bedrijven te ondersteunen in hun export. De eerste maatregel om bedrijven te ondersteunen, blijft de constante, actieve inzet van het FIT-netwerk in binnen- en buitenland. Daarnaast keurde de Vlaamse Regering op 5 juni 2020 een FIT Corona Exit-plan en een VLAM Corona Exit-plan goed. Daarbij werd beslist om 3 miljoen euro toe te kennen aan FIT voor extra steunmaatregelen aan Vlaamse exporteurs in de vorm van bijzondere exportsteun en starterspakketten. Daarvoor werd in september 2020 een nieuw besluit van de Vlaamse Regering goedgekeurd.

In oktober 2020 volgde een oproep aan het Vlaamse bedrijfsleven, die finaal resulteerde in de goedkeuring van 171 starterspakketten internationalisering en 440 pakketten bijzondere exportsteun, samen goed voor een totaalbudget van net geen 4 miljoen euro, waarvan zoals aangegeven 3 miljoen euro speciaal budget FIT Corona Exit-plan en 397.000 euro uit de reguliere FIT-middelen. Het relanceplan Vlaamse Veerkracht ging verder op die ingeslagen weg door de initiatieven uit het FIT Corona Exit-plan, oorspronkelijk bedoeld als maatregelen voor 2020, uit te breiden naar 2021 en 2022. Om dat te realiseren, werd in het Vlaamse relanceplan in 30 miljoen euro extra middelen voorzien voor FIT, zowel voor de brexit als voor de relance.

De strategie achter de maatregelen heeft tot doel om de Vlaamse bedrijven de weg te wijzen naar meer diversificatie in hun exportmarkten en bijgevolg de afhankelijkheid van een bepaalde markt te verminderen. Op macroniveau betekent dat evenzeer minder afhankelijkheid van de Vlaamse economie ten aanzien van een beperkt aantal markten, al dan niet door COVID-19 geaffecteerd. Tweede doel is het economisch weefsel van Vlaanderen uit te breiden, te versterken en evenzeer te diversifiëren door het aantrekken van relevante buitenlandse investeringen.

1.3. Vragen van de Open Vld-fractie

Open Vld vroeg hoe de Vlaamse Regering de beslissing van de Europese Commissie over het transparantiemechanisme beoordeelt. De minister-president antwoordt dat de regering de bezorgdheid van de Commissie deelt over de correcte levering van vaccins aan de Europese Unie volgens de afspraken met de bedrijven. De Vlaamse Regering heeft begrip voor de inspanningen van de Commissie om er alles aan te doen dat de 'Advanced Purchased Agreement' correct uitgevoerd wordt.

Het kan zeker niet de bedoeling zijn om rechtmatige uitvoer van vaccins tegen te gaan. De federale instanties hebben alvast hun garantie gegeven dat ze er alles aan zullen doen opdat deze maatregel de normale werking van de relevante bedrijven niet zou hinderen, daar de uitvoerlicenties aan te vragen zijn bij de FOD Economie. Aangezien de komende dagen en weken gewerkt zal worden aan een geconsolideerd Belgisch standpunt over dit onderwerp, is de regering in samenwerking met de administratie bezig met een diepgaandere analyse.

Verder antwoordt de minister-president ontkennend op de vraag of een onderzoek is ingesteld naar het vermoeden van de Commissie dat AstraZeneca de EU benadeelt. Daarover heeft hij geen informatie.

Welk effect heeft de beslissing op het EU-VK-handels- en samenwerkingsakkoord, en meer bepaald op het protocol inzake Ierland en Noord-Ierland? Het Ierse Protocol, dat deel uitmaakt van het Terugtrekkingsakkoord, heeft tot doel een harde grens tussen de Ierse Republiek en Noord-Ierland te voorkomen. Oorspronkelijk kondigde de Commissie op 29 januari 2021 aan dat zij, om te vermijden dat de grens tussen de Ierse Republiek en Noord-Ierland gebruikt zou worden om vaccins van de EU naar het VK te vervoeren zonder het medeweten van de EU, artikel 16 van het Ierse Protocol zou inroepen.

Het bewuste artikel laat toe dat de EU of het VK uitzonderlijke maatregelen treffen indien de toepassing van het protocol zogenaamde "ernstige economische, maatschappelijke of milieugerelateerde moeilijkheden" zou veroorzaken. Omdat dit voor een harde grens tussen de Republiek Ierland en Noord-Ierland gezorgd zou hebben, het Goede Vrijdagakkoord onder druk zou hebben gezet en bijgevolg de stabiliteit op het Ierse eiland had kunnen aantasten, heeft de Commissie uiteindelijk op dezelfde dag nog besloten artikel 16 niet te activeren. Hoewel er momenteel nog altijd sprake is van nazinderende spanningen over dit debacle, heeft de Commissie ondertussen bevestigd dat zij niet van plan is artikel 16 in te roepen.

De uiteindelijke noodverordening waarvan sprake in de vraag vereist dat er op voorhand een uitvoervergunning wordt aangevraagd bij de nationale autoriteiten van de lidstaten, die binnen twee werkdagen een ontwerp van besluit opmaken en de Commissie daarvan op de hoogte brengen. De Commissie geeft op haar beurt binnen één werkdag te kennen indien zij het niet eens is met de inschatting van de nationale instantie. Daarna neemt de lidstaat in kwestie een finaal besluit en brengt het bedrijf hiervan op de hoogte.

De Commissie heeft ook aan het VK en Ierland gecommuniceerd dat er geen uitvoerbeperkingen zullen zijn in gevallen waar bedrijven contractuele verplichtingen nakomen. Hoewel de zaak uiterst gevoelig ligt, zou er dus geen specifiek effect mogen zijn op het handels- en samenwerkingsakkoord en het Ierse Protocol.

Van alle 27 EU-landen heeft enkel België de Commissie laten weten dat het aan een noodrem werkt. Open Vld peilde naar het standpunt van de Vlaamse Regering. Bij de aankondiging van de maatregel stond er op de webpagina van de Commissie bij de Q&A dat België al een unilaterale noodmaatregel had genomen en dat zij dat met klem afraadde en onderstreepte dat een EU-wijde aanpak beter was. Hoewel sommige media het bericht ondertussen al hadden overgenomen, blijkt uit contacten dat de stelling berust op een misverstand en dat België geen unilaterale maatregel genomen heeft. Intussen is de Q&A van de Commissie aangepast.

Wat de afspraken van Duitsland met BioNTech-Pfizer betreft, legt de minister-president uit dat het oorspronkelijke antwoord van de Commissie was dat het haar taak is om te verzekeren dat lidstaten voldoende dosissen ter beschikking hebben om de pandemie de baas te kunnen en om te garanderen dat de APA's nageleefd worden. Hoewel het inderdaad de afspraak was dat lidstaten niet apart zouden onderhandelen

met de farmaceutische bedrijven die vaccins leveren, werd over de bilaterale contracten volgens het Portugese Voorzitterschap onderhandeld nadat de EU-contracten al beklonken waren. Op de vraag van Open Vld naar de gevolgen die daaraan worden gegeven, antwoordt de minister-president dat de regering geen informatie heeft ontvangen over dergelijke maatregelen. Gevraagd om het standpunt van de Vlaamse Regering over de soloactie van Duitsland, zegt hij dat een evaluatie gemaakt moet worden van de 'joint procurement'-aanpak van de Commissie, waaruit de juiste lessen getrokken moeten worden, waarna men de verbeterpunten dient aan te pakken. Gezien het belang van de Europese interne markt voor Vlaanderen en de schaalvoordelen van de EU lijkt het wenselijk daar verder op in te zetten. Nog in dit verband kwam hem ter ore dat Duitsland de bijkomende afspraak wist te maken omdat het de ontwikkeling van het vaccin mee financierde.

De volgende vragen van Open Vld gingen over Hongarije en Spoetnik V. Hongarije is inderdaad de eerste lidstaat die het Spoetnik V-vaccin aankoopt, en het Hongaarse National Institute of Pharmacy and Nutrition is de eerste nationale instantie die het vaccin een tijdelijke goedkeuring heeft toegekend. Volgens de Europese Commissie mogen lidstaten voor de aankoop van coronavaccins aparte onderhandelingen opstarten met farmaceutische bedrijven die niet simultaan met de Commissie onderhandelen.

Wat de toenadering van Hongarije tot Rusland en China betreft, is het voor de minister-president belangrijk dat de EU in haar externe relaties zoveel mogelijk met één stem spreekt, of het nu gaat om mensenrechten of vaccins. Verder is hij niet op de hoogte van maatregelen vanwege de Commissie om te voorkomen dat Russische en Chinese vaccins – via Hongarije – naar andere EU-lidstaten komen.

1.4. Vragen over het Europese Herstelfonds

Daarna gaat de minister-president nog in op twee vragen uit de debriefing over de brexit die thematisch beter aansluiten bij dit onderdeel. Het Vlaams Belang vroeg naar zijn visie op de verdeling van de middelen uit het Europese Herstelfonds. Dat bedraagt 750 miljard euro, waarvan 312,5 miljard euro aan subsidies en 360 miljard euro aan leningen. Die middelen uit het herstellfonds worden ingezet via meerdere afzonderlijke financieringsinstrumenten.

De N-VA vroeg om een update van de stand van zaken met betrekking tot de middelen van het herstellfonds. Het proces van de verschillende nationale plannen voor herstel en veerkracht, speelt zich momenteel ook in België af. Na de kerstvakantie werd een akkoord bereikt over de verdeling van de middelen binnen België. Vlaanderen zal op de grootste enveloppe kunnen rekenen en kan voor 2,25 miljard euro aan investeringsprojecten indienen binnen de Belgische enveloppe van 5,95 miljard euro.

Op 5 februari 2021 hebben de verschillende entiteiten hun concrete investeringsprojecten, met een marge van 30 procent ten opzichte van de nationale enveloppe, aan de Europese Commissie bezorgd. Die zullen nu spoedig voor een eerste maal op technisch niveau rechtstreeks worden besproken met de Commissie. Dat moet toelaten om onze selectie verder uit te werken en te verfijnen. Een parallelle oefening zal worden georganiseerd rond de hervormingsvoorstellen. Voor de Vlaamse Regering blijft het plan Vlaamse Veerkracht het uitgangspunt. Zij heeft binnen dat plan van 4,3 miljard euro de projecten geselecteerd die het best beantwoorden aan de Europese criteria, met de focus op duurzaamheid en digitalisering.

1.5. Vragen van de N-VA-fractie

De minister-president besluit zijn antwoordenreeks met de andere vragen van de N-VA-fractie.

De eerste vraag betreft een concrete omschrijving van het onderzoek van de WHO. De minister-president onderstreept dat de opdracht van die missie een wetenschappelijk onderzoek is om te proberen te achterhalen wat de oorsprong van het SARS-CoV-2-virus is. De afbakening van het onderzoek werd door de WHO-lidstaten bepaald in resolutie WHA73.1, aangenomen op de Wereldgezondheidsassemblee van mei 2020. Daarin wordt de WHO gevraagd om met partners en landen samen te werken "ten einde de zoönotische bron van het virus te identificeren en het pad van introductie naar de menselijke bevolking, inclusief de rol van een eventuele tussengastheer".

Het onderzoek moet het mogelijk maken om de toekomstige herintroductie van hetzelfde virus in de menselijke populatie te voorkomen; beter voorbereid te zijn op soortgelijke gebeurtenissen in de toekomst; te achterhalen hoe het virus eruitzag alvorens het naar de menselijke populatie oversprong, zodat men efficiëntere behandelingen en vaccins tegen COVID kan ontwikkelen. Vandaar dat het team ook onder meer bestaat uit experts dierenziekten, veeartsen en experts uit de Voedsel- en Landbouworganisatie en de Wereldorganisatie voor diergezondheid.

Volgens de referentietermen van het onderzoek en uit de communicatie van het onderzoeksteam omvat de missie onder meer een bezoek aan de Huananwildmarkt in Wuhan om een inventaris van gebeurtenissen uit de periode van grootschaliger besmetting op te stellen. Daarnaast is het de bedoeling om:

- de toeleveringsketens in deze en andere markten in kaart te brengen;
- bevroren rioolmonsters te testen en andere op het moment relevant geachte studies;
- interviews af te nemen met enkele van de eerst geïdentificeerde COVID-19-patiënten;
- een bezoek te brengen aan relevante hospitalen en laboratoria, inclusief het vaak vernoemde Wuhan Virologie-Instituut, en andere onderzoeksinstellingen om epidemiologische, virologische en serologische studies en de bioveiligheid na te gaan;
- hospitaalgegevens op patiënten die vóór december toegelaten werden met een COVID-19-compatibele pathologie na te kijken;
- trends na te kijken bij het optreden van specifieke ziektes in de maanden, voorafgaand aan december 2019, om afwijkende patronen te ontdekken.

Het is totaal onmogelijk om een voorspelling te doen over de einddatum van het onderzoek. Men gaat ervan uit dat nog verschillende opvolgstudies en misschien jarenlang onderzoek nodig zijn. Voorbeelden uit het verleden geven aan dat een dergelijk brononderzoek makkelijk een decennium in beslag kan nemen, zoals bij SARS. De oorsprong van ebola is bijvoorbeeld nog altijd niet opgeklaard.

Wat het onderzoek in China betreft, lijkt het nieuws, na het eerst aanslepende onderhandelingsproces en de visumperikelen, te duiden op een min of meer voor spoedig verloop. De specialisten die naar het terrein dienden af te reizen en die ook COVID-19-vrij waren, hebben hun veertiendaagse quarantaine kunnen doorbrengen met deskonderzoek. De wildmarkt kon ook bezocht worden. De Chinese autoriteiten houden strikte controle op het veldonderzoek.

Zoals de commissieleden ongetwijfeld ook zelf gelezen hebben in de pers werden door Liang Wannian, het hoofd van de delegatie van Chinese Wetenschappers en Peter Ben Embarek, het hoofd van de WHO-experts, de voorlopige resultaten van het onderzoek bekendgemaakt. Daaruit blijkt dat de grote dierenmarkt in Wuhan mogelijk niet de bron van het coronavirus is. Op de markt ging het virus in december 2019 wel degelijk rond, maar ook elders in de stad waren er toen al besmettingen. "We hebben bewijs gevonden voor bredere circulatie", besluit de WHO-missie die in China op zoek is naar de oorsprong van het virus. Wel vond men in ziekenhuizen en medische laboratoria geen bewijs voor ziektegevallen van voor december 2019.

Dat duidt erop dat het virus toch in december op de mens is overgesprongen, ergens in Wuhan, al dan niet op een markt. "Het is nog niet mogelijk gebleken een dier aan te wijzen dat het potentiële reservoir is van het virus. Dus de zoektocht naar de route van overdracht is nog gaande.", aldus het hoofd van de WHO-experts op de persconferentie.

Concreet hebben de experts vier hypothesen naar voren geschoven. Het meest waarschijnlijke scenario is dat een dier als tussensoort fungeerde om het virus op de mens over te dragen. Een rechtstreekse overdracht van dier op mens is echter ook nog altijd een mogelijkheid, net als de verspreiding via bevroren voedsel. De vierde hypothese, namelijk dat het coronavirus zou zijn ontsnapt uit het virologisch laboratorium in Wuhan, wordt extreem onwaarschijnlijk geacht. Het hoofd van de WHO-experts, Peter Ben Embarek, stelde dan ook voor om aan die hypothese geen verdere tijd te spenderen. Het is duidelijk dat er nog veel onbeantwoorde vragen zijn. Men moet het finaal rapport afwachten om de resultaten van de missie te kunnen evalueren.

De N-VA informeerde ook naar het gewicht van de eventuele aanbevelingen die het WHO-onderzoek zal opleveren. Dat onderzoek is in de eerste plaats een wetenschappelijke studie naar de oorsprong van het coronavirus, herhaalt de minister-president. Het internationale team gerenommeerde wetenschappers heeft als opdracht op wetenschappelijke wijze de zoönotische bron van het coronavirus aan te wijzen, met andere woorden inzicht te verschaffen in de wijze waarop de infectieziekte van dier op mens is overgedragen.

Aanbevelingen inzake paraatheid en respons van de landen en de wereldgemeenschap zullen veeleer geformuleerd worden door het Onafhankelijk Panel, het Independent Panel on Pandemic Preparedness and Response, dat door de voormalige premier van Nieuw-Zeeland, Helen Clark, en de voormalige president van Liberia, Ellen Johnson Sirleaf, geleid wordt. Het Onafhankelijk Panel voert een grootschaliger onderzoek naar de sociale en economische gevolgen van de gezondheids crisis en zal begin mei 2021 een eindrapport afleveren. Het is vervolgens aan de 194 lidstaten van de WHO om conclusies te trekken.

Op de inzage van het Chinese onderzoek heeft men nog geen zicht. Alle onderzoek onder leiding van Chinese onderzoeksinstituten wordt strikt gecontroleerd door de Chinese overheid. China vraagt dat de WHO ook Europese landen als Spanje, Frankrijk en Italië gaat onderzoeken, merkte de N-VA-fractie nog op. Gaat de WHO daarop in? De minister-president antwoordt dat het onderzoek van de WHO in een eerste fase beperkt is tot China, het land met de vroegste aanwijzingen voor mens-op-mensoverdracht van het coronavirus. Tijdens de persconferentie werd evenwel duidelijk dat er verder gezocht moet worden, niet enkel in China maar ook in de buurlanden. "Het onderzoek is niet beperkt tot de geografische grenzen", stelde Peter Ben Embarek.

2. Vragen van de leden

2.1. Tussenkomen van Johan Deckmyn

Johan Deckmyn maakt de volgende bedenking. Waarom zou men ingaan tegen de invoer van een Russisch vaccin als het goed is en door het Europees Geneesmiddelenagentschap wordt goedgekeurd? Op dit moment zou het in 91,6 procent van de gevallen werkzaam zijn. Hij wijst erop dat we het al zo moeilijk hebben met onze vaccinatiestrategie.

Het lid wil ook weten hoe de minister-president staat tegenover het Griekse initiatief om, nadat Griekenland zelf al een akkoord sloot met Israël, te komen tot een gemeenschappelijk Europees vaccinatiepaspoort. Hij heeft alvast begrepen uit een

antwoord op een vraag om uitleg (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2020-21, nr. 1371) dat de minister-president dat zeker niet wil vóór iedereen de kans kreeg zich te laten vaccineren. Zelf vreest hij dat bij gebrek aan een Europese regeling een wild-groei van eigen proefprojecten ontstaat.

2.2. Tussenkost van Karin Brouwers

Karin Brouwers onderstreept dat de discussie over patenten en generische geneesmiddelen nog gevoerd moet worden, al zijn die laatste volgens haar pas mogelijk na tien jaar gebruik van het originele middel. Kan de minister zijn antwoord op dat punt nader toelichten? Verder wijst ze erop dat landen als Duitsland, en ook Vlaanderen, al publieke middelen investeerden in wetenschappelijk onderzoek dat aan de ontwikkeling van vaccins voorafgaat. Anderzijds heeft ze wel begrip voor de risico's die farmabedrijven namen.

Tot slot maakt ook haar fractie zich zorgen over het vaccinatiepaspoort, zijn juridische mogelijkheden en de wederzijdse erkenning ervan. Zij zou meer duidelijkheid waarderen tegen de zomer, al begrijpt ze dat die op EU-niveau moet worden verschaft.

2.3. Tussenkost van Karl Vanlouwe

Karl Vanlouwe vraagt toelichting bij de opmerking van de minister-president dat het Catalaanse initiatief, waarbij zich inmiddels 24 regio's aansloten, "naar meer smaakt". Zijn er al concrete stappen gezet? Zelf is het lid alvast voorstander van hun rol en vindt hij dat de Commissie er rekening mee moet houden door hen ook in de uitrol van de vaccinatiestrategie te betrekken.

De toepassing van artikel 16 van het Ierse Protocol is gelukkig dezelfde dag nog rechtgezet, maar de diplomatieke blunder blijft nazinderen. Het lid wil weten of er richtlijnen zijn voor de toepassing van dat systeem. En hoe evalueert de minister-president de schade aan het Goede Vrijdagakkoord?

3. Antwoorden van de minister-president

Jan Jambon bevestigt, wat *Spoetnik V* betreft, dat de lidstaten enkel gebonden zijn door de contracten die de EU met vijf producenten heeft gesloten. Voor de rest staat het hen vrij het Russische vaccin te overwegen. Hij kijkt uit naar de uitspraak van het Europese Geneesmiddelenagentschap, want het genoemde slaagpercentage moet nog bevestigd worden door objectief wetenschappelijk onderzoek.

Zijn standpunt over het vaccinatiepaspoort is door het Griekse initiatief niet gewijzigd. De minister-president verwijst dan ook naar zijn eerdere antwoord.

De termijn van tien jaar voor generische geneesmiddelen klopt. Zij zijn voorlopig niet aan de orde. Wat de patenten betreft, is hij voorstander van de vrije markt. 'Return on investment' motiveerde de producenten om met ongeziene snelheid een vaccin met grote trefzekerheid te ontwikkelen.

Voor de initiatieven om regio's samen te brengen, verwijst hij naar wat het regeerakkoord (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 31/1) zegt over het bundelen van Europese regio's met wetgevende macht om te drukken op de Europese besluitvorming. Het Catalaanse initiatief was alvast exemplarisch.

Tot slot heeft hij geen weet van bijkomende richtlijnen over de toepassing van artikel 16. De snelle en adequate reactie heeft volgens hem voorkomen dat er invloed was op het Goede Vrijdagakkoord, maar "wie zal leven, zal zien".

4. Voortgangsrapportage over brexit door de minister-president

De *minister-president* heeft zijn antwoorden op de vragen als volgt geordend. Eerst gaat hij dieper in op de implementatie en ratificatie van het akkoord. Vervolgens zal hij het over de impact van het vertrek van de Britten hebben. Nadien zoomt hij in op een aantal thema's zoals visserij, transport en Erasmus+. Dan zal hij het met de commissie hebben over de situatie in Noord-Ierland en Schotland. Tot slot gaat hij dieper in op de Europese en Vlaamse steunmaatregelen en op het aantrekken van investeringen.

4.1. De evaluatie, implementatie en ratificatie van het akkoord

Wat de evaluatie, implementatie en ratificatie van het akkoord betreft, herinnert de minister-president eraan dat het handels- en samenwerkingsakkoord voorlopig in werking is getreden op 1 januari 2021, in afwachting van de finalisering van het formele ratificatieproces aan Europese zijde. Zo zal het Europees Parlement het akkoord de komende weken en maanden verder bestuderen alvorens formeel zijn instemming over het akkoord te geven.

Er werd een akkoord bereikt waarin duidelijke afspraken gemaakt werden over alle thema's waarrond beide partijen in de toekomst wensen samen te werken. In dat licht is er niet echt sprake van losse eindjes of zogenaamde 'placeholders' die nog ingevuld moeten worden.

Beide partijen kunnen wel verder bouwen op het akkoord. Er zijn verschillende comités en werkgroepen opgericht, waarin Britse en Europese experts problemen kunnen aankaarten met de implementatie van het akkoord en informatie kunnen uitwisselen. Die governancestructuren worden nu op punt gezet. Vlaanderen is actief betrokken bij de discussies, omdat de toekomstige relatie binnen die structuren wordt vormgegeven.

4.2. Impact van de brexit

Zowel de N-VA, Open Vld als CD&V hadden vragen over de impact van de brexit. Het is echter nog te vroeg om grote uitspraken te doen over de precieze impact van dit akkoord op de Vlaamse economie. Het akkoord is pas ruim een maand in werking getreden. De minister-president denkt dat men de komende weken en maanden verder moet inzetten op de sensibilisering van de bedrijven en de burgers over wat er in dit akkoord staat. Men kan immers niet verwachten dat kmo's of burgers een juridische tekst van 1300 pagina's tot in de puntjes hebben geanalyseerd.

Zijn diensten hebben dan ook de eerste weken van januari 2021 talloze webinars georganiseerd voor bedrijven en burgers om het akkoord uiteen te zetten en ze zullen dat blijven doen. Zij blijven inzetten op het geven van toelichtingen aan de Vlaamse stakeholders, waarvan hij een toelichting door het directiecomité Buitenlandse Zaken aan de Strategische Adviesraad Landbouw en Visserij als voorbeeld geeft. Tijdens de exportbeurs van FIT krijgen bedrijven de kans om met onze experts in gesprek te gaan en samen naar oplossingen te zoeken voor hun problemen. Er wordt ook gedacht aan het opzetten van bijkomende webinars over de infasering van de Britse douanecontroles vanaf 1 april 2021 en de vereisten voor CE-markering in samenwerking met de federale collega's.

Van de bedrijven komen voornamelijk vragen over douaneformaliteiten, oorsprongsregels en handel in diensten. Een aantal bedrijven wordt nu pas wakker en komt voor een onaangename verrassing te staan als ze hun producten willen exporteren zonder over de juiste douaneformaliteiten te beschikken. Bedrijven hebben enkel recht op tariefvrije toegang voor hun producten naar het VK als die van EU-preferentiële oorsprong zijn. Bedrijven staan er vaak niet bij stil dat ze dat ook

moeten kunnen aantonen. Zij kunnen daarover inlichtingen inwinnen via de specifieke fiche over oorsprongsregels op de website www.brexitready.be.

Voor kmo's is het vaak heel moeilijk om in het akkoord te achterhalen of ze nog diensten kunnen aanbieden in het VK. Er gelden immers bepaalde beperkingen qua duurtijd, aard van de dienst en eventuele nationale restricties. Zij kunnen de nodige informatie terugvinden op www.brexitready.be.

Van burgers komen ook vragen over reizen (Kan men zomaar naar het VK reizen en over welke documenten moet men beschikken?), werken (Aan welke vereisten moet men voldoen om in het VK te werken?) en studeren (Wat zijn de financiële gevolgen als men volgend academiejaar in het VK wil studeren?). Burgers kunnen altijd naar de algemene informatiepagina www.vlaanderen.be/brexit gaan, legt de minister-president uit.

West-Vlaanderen is een van de provincies die potentieel en in relatieve termen het meest te verliezen heeft door de Brexit, gezien de vele bedrijven die actief zijn op de Britse markt en de aanwezigheid van de haven van Zeebrugge. De situatie in de haven van Zeebrugge is momenteel onder controle en er worden geen grote problemen gemeld. In principe zou de normalisering van het handelsvolume geen problemen mogen veroorzaken. Mocht er plots toch sprake zijn van verkeerscongestie, dan kunnen de plannen van het Nationaal Crisiscentrum meteen geactiveerd worden. In afwachting blijven zijn diensten de situatie van nabij volgen.

Enige waakzaamheid is de komende maanden wel op zijn plaats voor de infasering van de Britse douanecontroles. Zo gelden er bijkomende vereisten aan Britse zijde vanaf 1 april 2021 en vanaf 1 juli 2021. Zijn diensten hebben erop aangedrongen bij het Nationaal Crisiscentrum om waakzaam te zijn op die twee scharnierpunten.

Wat de bevindingen van de FIT-kantoren in het VK betreft, blijkt dat er naast vragen over douaneformaliteiten, oorsprongsregels en de handel in diensten ook vragen over de nieuwe btw-regels binnenkomen. Het zijn vooral de kleinschalige webshops die, bij rechtstreekse leveringen aan de eindklant, niet geanticipeerd hadden op de nieuwe situatie waarin ze een Brits btw-nummer nodig hebben.

Verder krijgen zijn diensten in Londen ook vragen binnen over contracten, standaarden, exportvergunningen, etikettering van voorverpakte voeding en het vrij verkeer van personen.

4.3. Visserij

Als eerste van de inhoudelijke thema's behandelt hij de visserij. Het handels- en samenwerkingsakkoord met het VK bepaalt dat vaartuigen die toegang willen verkrijgen tot de Britse 12-mijlszone, hun visactiviteiten in die zone moeten kunnen bewijzen voor vier jaar in de referentieperiode 2012-2016. Het VK heeft pas midden januari 2021 verduidelijkt hoe dat aangetoond moest worden. De Vlaamse overheid heeft vervolgens direct de nodige gegevens bezorgd. De Britse overheden hebben die vervolgens geanalyseerd en gecontroleerd.

Op vrijdagavond 29 januari 2021 kreeg men het bericht van de Europese Commissie dat zeventien vaartuigen hun visvergunning voor de 12-mijlszone ontvangen hadden. Voor een viertal vaartuigen, waarbij onvoldoende aangetoond kon worden dat voldaan werd aan de voorwaarden, wordt samen met de reders naar een oplossing gezocht.

Tijdens de virtuele highlevelvergadering van 25 januari 2021, waarop minister Hilde Crevits aanwezig was, werden de richtsnoeren voor de visserijonderhandelingen besproken. Na verkennende gesprekken vond een eerste onderhandelingsronde plaats van 2 tot 5 februari 2021. De Vlaamse overheid volgt de technische

vergaderingen met DG MARE, alsook de EU-coördinatievergaderingen, waarop de EU-standpunten worden voorbereid. Verder is gepleit voor een nauwe betrokkenheid van de diverse niveaus van de Raad, en met succes. Tijdens een virtuele highlevelvergadering van 22 februari 2021 krijgen de bevoegde visserijministers een stand van zaken over de onderhandelingen.

De onderhandelingen met het VK over de definitieve vangstmogelijkheden voor 2021 zijn nog volop aan de gang. Aan die vangstmogelijkheden zijn allerhande bijzondere voorwaarden en vormen van flexibiliteit verbonden, die ook deel uitmaken van deze onderhandelingen en eventueel een impact hebben op de Vlaamse visserij.

Het visserijhoofdstuk in het handels- en samenwerkingsakkoord met het VK bevat voornamelijk een raamakkoord, dat nog verder ingevuld moet worden door de onderhandelingen. Daarmee is de afgesproken quotatransfer naar het VK slechts een deel van de werkelijke kostprijs van de brexit voor de Vlaamse visserijsector. Een van de grootste uitdagingen blijft het vistransport van Britse havens naar de EU.

De trilaterale onderhandelingen tussen Noorwegen, de EU en het VK liggen momenteel stil. Noorwegen heeft eveneens de bilaterale onderhandelingen stopgezet met de EU na een meningsverschil over de quotabestanden. De trilaterale onderhandelingen zelf waren al in een vergevorderd stadium. Momenteel wordt op het hoogste niveau druk uitgeoefend om de onderhandelingen te hervatten.

Momenteel is er wekelijks overleg met de visserijsector om vragen over formulieren en procedures uit te klaren en zo stap voor stap de verschillende aanvoerprocedures weer operationeel te krijgen (aanlanden op het Europese vasteland, aanlanden in Ierland, aanlanden in Britse havens). Dat laatste is nog niet het geval. De Belgische visserijsector is bijzonder klein (circa 65 vaartuigen) en er wordt bijgevolg maximaal ingezet op het behoud van de visserijactiviteiten. Zo niet, dan heeft dit ook een impact op de volledige sector zoals de visveiling, -verwerking en -verkoop.

Onderzoek naar de mogelijkheden voor een heroriëntering naar andere visgebieden, vistechnieken en doelsoorten is door de brexit een belangrijke maatregel. Daarvoor kan onder andere gekeken worden naar het Brexitaanpassingsfonds, al worden de effectieve mogelijkheden voor toepassing van het fonds momenteel nog volop onderzocht.

4.4. Mobiliteit van personen

Vervolgens gaat de minister-president in op de personenmobiliteit. Vanaf 1 oktober 2021 zal het vereist zijn om bij binnenkomst in het VK in het bezit te zijn van een internationaal paspoort. Ook voor werkverplaatsingen en verplaatsing in het kader van studies wordt dat verplicht. Wel is er een visumvrijstelling afgesproken tussen het VK en de EU, wat betekent dat voor een kort verblijf van minder dan 90 dagen op een periode van 180 dagen geen visum nodig is. Indien het om een werkbezoek gaat, zal in de meeste gevallen geen visum of bijkomende documentatie vereist zijn, aangezien het VK en de EU daarover dus afspraken hebben gemaakt in het handels- en samenwerkingsakkoord. De bijkomende documenten die vereist zijn voor een reis naar het VK blijven dus voor de meeste categorieën bezoeken beperkt.

De nieuwe voorwaarden die gelden voor reizigers, studenten, chauffeurs en anderen worden gecommuniceerd via de geijkte overheidskanalen, zowel in België als in het VK. De minister-president verwijst daarvoor naar www.vlaanderen.be/brexit, en naar de UK Governmentwebsite, waarnaar ook wordt verwezen via vlaanderen.be/brexit.

De voorwaarden inzake het internationaal paspoort en de visumvrijstelling zijn ook van toepassing op het toerisme. Britten die naar Vlaanderen reizen in het kader van een toeristisch bezoek zullen in het bezit moeten zijn van dezelfde documenten

als vóór brexit. Britten reizen namelijk altijd met een internationaal paspoort. Voor hen verandert er dus niets. Het is mogelijk dat zij wel extra gecontroleerd worden bij binnenkomst en dat zij bepaalde zaken zoals huisdieren of voedingsproducten slechts onder bepaalde voorwaarden kunnen meenemen. Er zijn echter geen zware bijkomende administratieve vereisten voor Britten om naar de EU te reizen. De impact op het toerisme lijkt dus eerder beperkt. De gevolgen van corona zijn een stuk groter dan die van de brexit.

Toerisme Vlaanderen maakt deel uit van de Taskforce Economische Impact Corona en nam de afgelopen maanden verscheidene steunmaatregelen. Het bundelt de meest gestelde vragen en voorziet in antwoorden. Alle info over die acties vindt men op toerismevlaanderen.be.

4.5. Transport en logistiek

Het volgende thema waarover de minister-president vragen beantwoordt, wordt gevormd door transport en logistiek. Via de werking van het Nationaal Crisiscentrum werd gemeld dat er op sommige plaatsen inderdaad administratieve problemen opdoken bij een aantal vervoerders die niet in orde waren met de vereisten. Die problemen lagen wel in de lijn der verwachtingen, gezien de nieuwe verdragsrelatie en bijgevolg het wegvallen van het vrij verkeer van goederen en personen. Het aantal problemen bleef ook onder controle.

De overheid heeft specifiek aan sensibilisering gedaan bij de vervoerders over zowel de nieuwe douanevereisten als over de werking van de havens vanaf 1 januari 2021. Een soortgelijk initiatief werd genomen door België in de Oost-Europese oorsprongslanden, zoals Polen, in samenwerking met de lokale sectorfederaties en overheid.

Het is voor de logistieke sector na 1 januari 2021 moeilijker om gebruik te maken van de zogenaamde landbrug (de korte overtocht Calais-Dover en rit door Engeland en Wales, gevolgd door een korte overtocht naar Ierland) door de nieuwe formaliteiten. De haven van Zeebrugge heeft vandaag al meerdere directe lijnen met Ierland naar onder andere Dublin en Cork. Het gaat daarbij over aanzienlijke volumes. De haven van Zeebrugge wil die lijnen verder bestendigen en eventueel verstevigen. De FIT-vertegenwoordiger in Ierland faciliteert lokaal ook de nodige contacten.

De onderhandelingen over het beheer van de Kanaaltunnel, met name over de veiligheid en de vlotte werking, worden gevoerd tussen Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk. De andere EU-lidstaten zijn er niet bij betrokken. In het najaar van 2020 bleek al dat de onderhandelingen tussen Frankrijk en het VK niet tijdig afgerond zouden kunnen worden voor het einde van de transitiefase. Daarom werd een noodverordening op EU-niveau opgesteld die in een korte overgangperiode voorziet. Daardoor krijgen de Franse autoriteiten de tijd om zich verder voor te bereiden op de gewijzigde situatie. Gedurende de overgangperiode blijven de bestaande veiligheidslicenties en -certificaten die nodig zijn voor het gebruik van de tunnel, geldig in afwachting van het afsluiten van de nieuwe overeenkomst.

4.6. Erasmus+

Vervolgens rapporteert de minister-president over Erasmus+. Dat het VK niet langer zal deelnemen aan het Erasmus+-programma is een unilaterale beslissing van de Britse regering. Een alternatieve Europese aanpak van samenwerking rond studenten-uitwisseling met het VK is volgens de Europese Commissie niet mogelijk. Het enige bestaande juridische kader onder EU-recht is Erasmus+ en het VK heeft er expliciet voor gekozen om daar niet langer aan deel te nemen. Schotland en Wales kunnen autonoom geen verdrag over Erasmusdeelname afsluiten met de EU. Verdere deelname door Schotland en Wales lijkt juridisch dan ook eerder onwaarschijnlijk.

De verdere deelname van Noord-Ierse studenten is een speciale situatie. Er werden daarover specifieke afspraken gemaakt tussen de Ierse regering en de Noord-Ierse universiteiten, binnen de unieke context van samenwerking op het Ierse eiland. De aanpak komt erop neer dat als een student aan een universiteit in Noord-Ierland aan een Erasmusprogramma wil deelnemen, de inschrijving voor de uitwisselingsperiode overgaat naar een universiteit of instelling in de Ierse Republiek. Het programma wordt gefinancierd door de Ierse regering. Het gaat dus enkel over de financiering van Noord-Ierse studenten die in een EU-lidstaat een uitwisseling willen doen, en biedt geen mogelijkheid aan EU-studenten om op uitwisseling te gaan naar een Noord-Ierse instelling via Erasmus. Het is dus geen volledige toepassing van het Erasmus+-programma in Noord-Ierland.

Het VK zal als alternatief een nieuw programma voor studentenuitwisseling opzetten, het Turingprogramma. De middelen waarin de Britse regering daarvoor voorziet, zijn enkel bedoeld voor uitgaande Britse studenten. Inkomende studenten zouden moeten worden gefinancierd door het land dat ze uitstuurt. Op dit moment is er nog veel onduidelijkheid over de precieze invulling van het programma.

In het kader van de opzet van een bredere nieuwe internationaliseringsstrategie voor het Vlaamse hoger onderwijs en in het kader van het nieuwe programma voor studentenmobiliteit voor getalenteerde studenten zal op korte termijn ook de samenwerking met het Verenigd Koninkrijk (dus ook Schotland en Wales) verder bekeken worden. De minister-president zal daar te gepasten tijde meer informatie over geven. Hij heeft alvast aan zijn diensten gevraagd om daartoe de nodige contacten te leggen. Zo staat de diplomatiek vertegenwoordiger van Vlaanderen in Londen in contact met de Britse koepelorganisatie die de belangen van de universiteiten verdedigt en eveneens met de verschillende Britse ministeries van onderwijs.

Bestaande Erasmusstudenten die hun uitwisseling opgestart hebben onder de huidige programmaperiode (2014-2020), zijn wel beschermd door de bepalingen in het Terugtrekkingsakkoord. Zij kunnen hun Erasmusuitwisseling voortzetten onder dezelfde voorwaarden als voorheen.

4.7. Gelijk speelveld, governance en vrijwaringsmaatregelen

Vervolgens beantwoordt de minister-president de vragen over het gelijke speelveld, governance en de vrijwaringsmaatregelen. Vlaanderen heeft doorheen de onderhandelingen sterk de nadruk gelegd op het belang van een gelijk speelveld tussen de EU en het VK. In het akkoord zijn de nodige garanties ingeschreven dat het VK zijn standaarden niet zomaar naar beneden haalt om de handel te verstoren of investeringen aan te trekken. Zo nodig kan de EU unilateraal tegenmaatregelen treffen.

Het spreekt voor zich dat Vlaanderen de ontwikkelingen in het VK van nabij opvolgt. In de eerste plaats zullen de Vlaamse diensten in Londen nauwgezet de beleidsontwikkelingen analyseren en terugkoppelen over mogelijke problemen. Daarnaast zal een specifieke dienst binnen het secretariaat-generaal van de Europese Commissie instaan voor de algemene monitoring van het akkoord. Het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken blijft ten slotte instaan voor de algemene opvolging van het akkoord en de relaties met het VK.

De minister-president volgt niet volledig wat professor Hylke Vandenbussche schrijft in haar opiniestuk, namelijk dat het akkoord de deur openzet voor handelsconflicten. Beide partijen hebben er immers belang bij om het akkoord correct te implementeren. Vrijwaringsmaatregelen in de vorm van tarieven kunnen pas ingevoerd worden als een van beide partijen het akkoord niet naleeft. Die moeten dan ook nog eens proportioneel zijn in het licht van de inbreuk. Een dergelijke situatie kan men niet gelijkstellen met een harde brexit, waarin maximumtarieven zouden

gelden op alle producten. In de ogen van de minister-president is het bestaan van de vrijwaringsmaatregelen net een goede stok achter de deur om de efficiënte naleving van het akkoord te garanderen.

De Partnerschapsraad zal het hoogste overlegorgaan zijn bij de uitvoering van dit akkoord. Het komt samen op ministerieel niveau. Een Europees Commissaris zal de EU vertegenwoordigen. In principe zal de vicevoorzitter van de Europese Commissie, Maroš Šefčovič, die rol opnemen. Aan Britse zijde is het nog even afwachten welke minister dat doet. Het is de bedoeling dat het orgaan minimum een keer per jaar samenkomt, maar wellicht zal het frequenter zijn. Op dit moment staat nog niet vast wanneer de Partnerschapsraad voor de eerste maal zal samenkomen en wat daar op de agenda zal staan. In principe zullen beslissingen van de Partnerschapsraad verschijnen op de website van de Europese Commissie.

De taken van het onafhankelijk arbitragetribunaal worden beschreven in het akkoord zelf. Meer specifiek wordt de rol van het arbitragemechanisme uit de doeken gedaan in twee annexen bij het akkoord. Voorlopig is het nog even afwachten wie er precies zitting zal hebben in het onafhankelijk arbitragetribunaal. Hij verwacht daar binnenkort meer informatie over.

4.8. Buitenlands beleid

De bespreking van het toekomstige buitenlandse beleid en veiligheidsbeleid tussen de EU en het VK kwam op de Raad Buitenlandse Zaken enkel aan bod op de informele lunch tussen de ministers. Er werden geen formele conclusies of richtsnoeren aangenomen.

In het handels- en samenwerkingsverdrag tussen de EU en het VK zijn geen afspraken opgenomen over het gemeenschappelijke buitenlands- en veiligheidsbeleid. Het VK wenste daarover geen formele afspraken te maken. Een mogelijkheid zou kunnen zijn om een aanvullend akkoord te onderhandelen over bepaalde thema's met het VK. De EU-lidstaten uitten wel interesse in toekomstige samenwerking met het VK op die domeinen, maar veel zal afhangen van de positie van het VK. Het VK is nu een derde land; potentiële samenwerking met het VK in de toekomst rond deze thema's zal ook in die context moeten verlopen.

De vraag of men het VK nu moet zien als een strategische partner of eerder als concurrent is belangrijk. In principe zal dat variëren volgens het onderwerp. De minister-president denkt dat de komende maanden daarvan een nuchtere analyse gemaakt moet worden. Veel zal in zijn ogen afhangen van hoe het VK zich opstelt. Ziet het de Europese Unie als voornaamste bondgenoot of wil het echt een eigen koers gaan varen op het vlak van buitenlands beleid? Hij hoopt alleszins op het eerste scenario.

4.9. Handel

Wat het onderdeel handel betreft, is het eerst en vooral belangrijk om erop te wijzen dat de Britse aanvraag tot lidmaatschap van het CPTPP-handelsblok nog in een vroeg stadium zit. Het VK heeft nog geen impactstudie opgemaakt en de economische voordelen en risico's zijn bijgevolg onvoldoende onderzocht. De Britse regering heeft de afgelopen maanden vooral ingezet op het overzetten van de bestaande EU-vrijhandelsakkoorden met derde landen tot bilaterale akkoorden tussen het VK met die derde landen, de zogenaamde 'roll-over'. Het feit dat het VK nu bilaterale handelsakkoorden heeft met landen die behoren tot dat handelsblok, zorgt er wellicht voor dat de economische voordelen van lidmaatschap al bij al beperkt zijn. Naar alle waarschijnlijkheid zal de impact van de Britse toetreding weinig effect hebben op de Vlaamse economie. Algemeen genomen zijn er ook geen directe of onoverkomelijke tegenstrijdigheden tussen het CPTPP en het EU-VK-handelsakkoord.

4.10. Data

Met betrekking tot data signaleert de minister-president dat het in goede banen leiden van datatransfers verloopt via de unilaterale aanneming van een adequaatheidsbesluit. Dat wil zeggen dat beide partijen moeten vaststellen dat hun mechanisme van gegevensbescherming een vergelijkbaar niveau heeft. Door die beslissing kan de uitwisseling van gegevens voortgezet worden en hoeven bedrijven geen extra stappen te zetten om de gegevens te beschermen.

Het VK heeft al een adequaatheidsbesluit aangenomen ten opzichte van de EU. Aan Europese zijde werd de procedure rond het aannemen van een dergelijk besluit niet tijdig – voor het einde van de transitiefase – afgerond. In afwachting van het finaliseren van de procedure na 1 januari 2021 werd in een overgangsregeling voorzien in de handels- en samenwerkingsovereenkomst. Die zorgt ervoor dat de situatie dezelfde blijft als voorheen voor maximaal zes maanden. Nadien kan de gegevensuitwisseling- en bescherming tussen de EU en het VK verderlopen op basis van de adequaatheidsbesluiten.

4.11. Situatie in Noord-Ierland

De N-VA-fractie had ook vragen over de situatie in Noord-Ierland. Het klopt dat bedrijven zich nog voor een stuk moeten aanpassen aan de nieuwe realiteit. De regering hoopt uiteraard dat de situatie zich de komende weken stabiliseert. Het Ierse Protocol is een hoeksteen in de relaties tussen de EU en het VK, en zorgt voor stabiliteit op het Ierse eiland. Beide partijen moeten zich houden aan de inhoud van het akkoord. Voor Vlaanderen is het altijd een prioriteit geweest om de integriteit van de interne markt te garanderen. Het Ierse Protocol zorgt daarvoor en vermijdt dat goederen van buiten de Unie zomaar op onze interne markt kunnen geplaatst worden zonder controle.

4.12. Situatie in Schotland

De situatie in Schotland met betrekking tot de visserij staat op de radar van de Vlaamse Regering, verzekert de minister-president. Zij heeft bilaterale contacten met de bevoegde ministeries en de Schotse delegatie in Londen. De Britse visserijsector ondervindt momenteel problemen. De uitdaging bevindt zich vooral in de controles op voedselveiligheid (gezondheidscertificaten en gegroepeerde verzendingen) met bijkomende effecten voor import van schaaldieren uit het VK als derde land. Van operationele problemen in Schotland is hij minder op de hoogte. Volgens zijn kanalen heeft het voorgaande geen effect op de Vlaamse economie.

4.13. Brexit Adjustment Reserve

De Brexit Adjustment Reserve is het fonds van vijf miljard euro dat er op vraag van Vlaanderen kwam en bedoeld is ter ondersteuning van de zwaarst getroffen lidstaten en sectoren. Het eerste deel van de middelen, vier miljard euro, zal in 2021 verdeeld worden tussen de lidstaten in de vorm van prefinanciering. De onderhandelingen lopen nog op Europees niveau, en er kan dan ook nog geen uitsluitend gegeven worden over de finale verdeling. Volgens het huidige Commissievoorstel zou België in de eerste ronde 305 miljoen euro ontvangen, waarvan 195 miljoen euro voor Vlaanderen. België en Vlaanderen zullen ook aanspraak kunnen maken op middelen uit de tweede ronde in 2024, waarin nog minstens 1 miljard euro bijkomend verdeeld zal worden.

Een deel van de Vlaamse enveloppe zal ingezet worden voor de financiering van de brexitgerelateerde acties die gepland zijn door FIT, VLAIO en VLAM onder het Vlaamse relanceplan Vlaamse Veerkracht. FIT en VLAIO werken momenteel verschillende acties uit. Zo werd begin februari 2021 de eerste oproep inzake de

brexitveerkrachtsubsidie gelanceerd. Het gaat om een subsidie om Vlaamse kmo's die door brexit genoodzaakt zijn hun strategisch businessplan te herzien, te ondersteunen. Er wordt in financiering voorzien voor het inwinnen van extern advies inzake de strategische heroriëntering van het bedrijf. Per project wordt maximaal 50.000 euro toegekend. De eerste oproep werd recent gelanceerd en loopt tot eind 2021. In 2022 volgt een tweede ronde. Het initiatief wordt gepromoot door FIT en VLAIO via hun geijkte kanalen.

Verdere acties op Vlaams niveau met BAR-middelen worden nog onderzocht. Dat is ook het geval voor de initiatieven ter ondersteuning van de visserijsector. Daarbij moet hij wel opmerken dat de verdeling van die brexitmiddelen tussen de lidstaten bepaald wordt door twee parameters: visserij en handel. Het is echter niet zo dat er binnen de brexitmiddelen die Vlaanderen van Europa zal krijgen, een geormerkte visserijportefeuille en een handelsportefeuille is. De specifieke inzet van deze middelen binnen Vlaanderen moet nog verder bepaald worden.

4.14. Investeringsen

Wat de vragen over het aantrekken van investeringen betreft, is het zo dat Londen en het FIT-hoofdkwartier in Brussel beschikken over een gezamenlijk Invest Brexit Welcome Team, dat advies en begeleiding biedt aan Britse bedrijven die om reden van de specifieke uitdagingen rond brexit, een entiteit wensen op te zetten in de EU en meer bepaald in Vlaanderen.

Het Brexit Welcome Team hanteert een proactieve strategie om gericht en op basis van bepaalde sectoren, activiteiten en omvang, Britse bedrijven te benaderen. Vanwege de COVID-19-crisis gebeurt dat nu vooral virtueel, bijvoorbeeld door het aanbieden van virtuele 'site visits'. In de tweede helft van het jaar als de evolutie inzake de pandemie het toelaat, zijn er concrete, fysieke acties gepland, onder meer binnen het kader van de prinselijke economische zending naar het VK, die gepland is van 5 tot 8 september 2021.

Het Brexit Welcome Team ontvangt dagelijks via de website investinlanders.com specifieke vragen vanwege Britse bedrijven alsook aanvragen voor de brochure *Setting up your Business in Flanders*. Die bedrijven worden actief benaderd door het Brexit Welcome Team. Het werkt ook nauw samen met bepaalde provinciale en stedelijke instanties die acquisitieactiviteiten rond brexit ontwikkelen of dat wensen te doen, bijvoorbeeld in het kader van het door Vlaanderen (Hermesfonds) en EFRO gefinancierde Conquerproject voor West-Vlaanderen.

Cathy COUDYSER,
voorzitter

Annick LAMBRECHT
Bart TOMMELEIN,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

ACT	Access to COVID-19 Tools
APA	advance purchase agreement
BAR	Brexit Adjustment Reserve
CPTPP	Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership
DG MARE	Directoraat-generaal Maritieme Zaken en Visserij
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EU	Europese Unie
FIT	Flanders Investment & Trade
FOD	Federale Overheidsdienst
GAVI	Global Alliance for Vaccines and Immunisation
IFPMA	International Federation of Pharmaceutical Manufacturers & Associations
INS	Instituto Nacional de Saúde
ITG	Instituut voor Tropische Geneeskunde
kmo	kleine en middelgrote ondernemingen
M&A	mergers and acquisitions
R&D	Research and Development
Q&A	questions and answers
SARS	Severe Acute Respiratory Syndrome
TRIPs	Trade-related Aspects of Intellectual Property Rights
UNICEF	United Nations Children's Fund
VK	Verenigd Koninkrijk
VLAIO	Agentschap Innoveren en Ondernemen
VLAM	Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing
WHO	World Health Organization